

Innlandet Fylkeskommune

Avd. Kompetanse og tannhelse – koordinering og lederstøtte

Hamar, 28. august 2024

Høringsinnspill fra Norsvin, Tyr og Geno vedrørende høring fremtidig skole og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller

Internasjonalt ledende kunnskapsmiljø

Norsvin, Tyr og Geno er nasjonalt og internasjonalt ledende innenfor husdyravl, og representerer betydelig verdiskaping i Hamarregionen. Vi utgjør stammen i næringsklyngen NCE Heidner Biocluster som har sitt utspring i Hamar miljøet, med bedrifter og kunnskapsmiljøer som ligger tett fysisk samlet. Jønsberg videregående skole utgjør en svært viktig del av dette miljøet. Klyngens geografiske kraftsamling har vært viktig for vår utvikling og vekst. Fysisk nærhet danner grunnlag for mer innovasjon, kunnskapsbygging, internasjonalisering og høyere vekst. I Hamarregionen ligger også en av Norges største landbrukskommuner, Ringsaker.

Innlandet fylkeskommune har de siste årene hatt stort fokus på Bioøkonomi og Innlandets fortrinn – nemlig vår sterke posisjon med vår store landbruksproduksjon, en sterk næringsmiddelindustri og nasjonalt viktige avlsmiljøer. Vi er Norges største landbruksregion og Norges matkammer. Vår region er viktig for Norges samlede matproduksjon, matsikkerhet og beredskap. Skal vi holde vår posisjon må det satses målrettet på utdanning av elever innen landbruk (jord og skog) i Innlandet. Her påhviler et stort ansvar på Innlandet fylkeskommune, med å sikre at Innlandets største næring får tilgang til god kompetanse, og at kompetansetilbud er geografisk nært tilgjengelig. For å ha tett kontakt og markedsføre våre organisasjoner for framtidig rekruttering, inviterer vi årlig elever fra Jønsberg og andre naturbruksskoler.

Landbrukets muligheter fremover

Landbruket står ovenfor mange utfordringer og muligheter. Vi opplever at det er en urolig verden med endringer i forsyningslinjene. Klimaendringene må vi ta på alvor, og vi er midt inne i en teknologisk revolusjon i landbruket. Vi og våre eiere trenger ny og oppdatert kunnskap, vi trenger god kompetanse om agronomi, husdyrbruk, teknologi og økonomi. Presisjonsjordbruk og bruk av kunstig intelligens er på full fart inn i jordbruket. Det holder ikke å gjøre som tidligere generasjoner har gjort.

Det settes stadig nye krav mht dyrevelferd, miljø, bærekraft og kvalitet, og forutsetningene for å drive endrer seg raskere enn før. Skal vi da være leveransedyktige og sikre befolkningen mat på bordet så må kompetanse innen primærproduksjonen prioriteres.

Landbruket opplever i øyeblikket stor kostnadsvekst, og mange må investere stort i utvikling av sine gårdsbruk. Det gjør at alle de små og store valg en gårdbruker gjør, må være tuftet på god fagkunnskap. Denne kunnskapsproduksjonen må lokaliseres nærmest der tyngden av næringsdrivende er lokalisert. Hamarregionen utgjør dette tyngdepunktet.

Vår klare anbefaling

Næringa er helt entydige i våre råd. Vi har ikke en plass å miste. Landbruket trenger kandidatene som tar naturbruk, og dette tilbudet må plasseres geografisk der hvor tyngden i landbruket ligger, nemlig i Hamarregionen. Vi oppfordrer Innlandet fylkeskommune til å først og fremst prioritere lokalisering av dette tilbudet sentralt i det internasjonalt ledende kunnskapsmiljøet som allerede er etablert her. Vi som avlsorganisasjoner trenger kandidatene fra Jønsberg og de andre naturbruksskolene. Hele næringa er avhengig av at det kanaliseres kloke hoder med god kunnskap inn i verdikjeden for mat.

Et samlet avlsmiljø vil påpeke at de fasilitetene som vi finner på Jønsberg med muligheter for å få god kunnskap innen husdyrfag, agronomi, økonomi og teknikk er svært viktig å opprettholde for regionens fremtidige konkurransekraft og verdiskaping.

Med beste hilsen

Olav Eik-Nes

Norsvin SA

Per-Sigve Lien

Tyr

Kristin Malonæs

Geno SA